

Як виконати курсний проєкт з філології

Методичні вказівки з написання
курсних проєктів

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет романо-германської філології
Кафедра лінгвістики та перекладу

Як виконати курсний проєкт з філології

Методичні вказівки з написання курсових проєктів.
Для студентів освітньо-професійних програм
«Мова і література»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність: В11 Філологія
(за спеціалізаціями)

Київ 2026

1

УДК 811.111'36

Як виконати курсовий проєкт з філології. Методичні вказівки з написання курсових проєктів. Для студентів освітньо-професійних програм «Мова і література». Вид. 2-е. / А.М.Козачук, Л.П.Калитюк; Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Факультет романо-германської філології. Київ, 2026. 59 с.

Рекомендовано вченою радою Факультету романо-германської філології Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, протокол №10 від 18.11.2025 р.

Посібник містить методичні вказівки щодо написання курсових проєктів філології, які включені до навчальних планів освітніх програм «Мова і література (англійська, німецька, іспанська, італійська, французька)» бакалаврського рівня. Адресований студентам 4 курсу бакалаврського рівня Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, науковим керівникам, а також ширшому колу осіб, які здійснюють дослідження з філології.

© Факультет романо-германської
філології Київського столичного
університету імені Бориса
Грінченка, 2026.

© Козачук А.М.,
Калитюк Л.П., 2026.

Зміст

Передмова. Місце філологічних досліджень у навчальному плані	4
Етапи виконання наукової розвідки	6
Загальні рекомендації до написання курсового проєкту	8
Вибір теми і матеріалу дослідження	8
Структурні частини наукової розвідки та специфіка їхнього наповнення.....	9
Специфіка наукового викладу	9
Титульний аркуш.....	10
Анотація	13
Вступ.....	16
Методологія	18
Теоретична частина роботи	19
Укладання та опрацювання вибірки	24
Дослідницький розділ.....	26
Загальні висновки.....	29
Список використаних джерел	29
Додатки	33
Перевірка роботи на наявність текстових збігів.....	34
Вимоги до обсягу та технічного оформлення кваліфікаційних робіт.....	36
Поради щодо апробації та оприлюднення попередніх результатів дослідження.....	42
Підготовка до захисту.....	46
Додатки	49
А. Короткий українсько-англійський глосарій.....	49
Б. Корисні фрази для написання анотації.....	52
Список джерел.....	55

Передмова. Місце філологічних досліджень у навчальному плані

Освітня програма «Мова і література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розрахована на вироблення низки компетенцій, передбачених стандартом вищої освіти України, розробленим МОН України для першого (бакалаврського) рівня галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія» (наказ МОН України від 20.06.2019 р. № 869). Згідно зі Стандартом, об'єктом вивчення є різні аспекти мови, літератури, усна народна творчість; тексти, що входять до різних дискурсів, усна та письмова комунікація.

З-поміж компетентностей, які здобувач бакалаврського кваліфікаційного рівня очікувано здобуде, є здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, проведення досліджень на належному рівні, здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень та ін.

З урахуванням цього, у навчальному плані передбачено декілька видів робіт, спрямованих на виконання дослідження на відповідному рівні. Зокрема це **Курсовий проєкт** з філології, який виконують на 4 курсі, офіційна форма контролю у 8 семестрі.

Звичайною практикою в ЗВО є організація дослідження у прикладному руслі (*applied*). Студент має право вибору як наукового керівника, так і теми дослідження. Тему затверджують на засіданні вченої ради Факультету. Наукову працю виконують англійською мовою.

Курсовий проєкт є окремою позицією в навчальному плані й оцінюється за 100-бальною шкалою. Бал за роботу враховує виконання дослідження, його якість, відповідність технічним вимогам до оформлення, доповідь на захисті, дотримання плану виконання та інших регламентних показників. Висвітлення отриманих результатів наукового пошуку у вигляді публікації тез виступу / статті розглядають як апробацію.

У тексті цього методичного посібника всі іменники на позначення людей слід вважати гендерно нейтральними незалежно від їхнього граматичного роду.

Етапи виконання наукової розвідки

Курсовий проєкт – самостійна наукова розвідка, яка передбачає вивчення певного мовного / мовленнєвого явища із залученням (новітніх) теоретичних надбань та належного дослідницького інструментарію.

Матеріалом дослідження можуть слугувати мовні факти, дібрані як у певний синхронний зріз, так і з погляду діахронної перспективи, або ж це може бути словникова / етимологічна розвідка.

Основні кроки та орієнтовні часові межі проведення дослідження:

1) вибір та затвердження теми, призначення наукового керівника – жовтень;

2) вивчення теоретичних засад наукової розвідки та підготовка наукового повідомлення про стан і ступінь вивченості теми – до листопада;

3) добір фактичного матеріалу – до грудня;

4) робота над чорновим варіантом тіла розвідки (теоретична і дослідницька частини у зручній для автора послідовності) – січень-лютий;

5) написання вступу, висновків, анотації – до початку квітня;

6) оформлення списку літератури, додатків, чистового варіанту роботи – перша половина квітня;

7) апробація роботи (прилюдне представлення її результатів згідно графіку проведення конференцій, круглих столів, тощо) – до травня (визначається індивідуально в залежності від ступеня готовності);

8) передзахист, оформлення та подання остаточного варіанту роботи – до початку травня;

9) перевірка на наявність текстових збігів, рецензування – початок травня;

10) захист роботи – травень.

Розвідка повинна містити теоретичну і дослідницьку частини. Якщо засадничі питання, які потрібно висвітлити у праці, тематично не вкладаються в межі одного розділу (наприклад, історичний дискурс і прагматичні студії), то можна зробити дві теоретичні частини. Допускаються і два дослідницькі розділи (наприклад, структурні і функціональні властивості мовного явища). Як правило, рекомендується, щоб теоретична частина роботи не перевищувала за обсягом дослідницьку. Деталі формату наукового дослідження мають бути узгоджені з науковим керівником.

Загальні рекомендації до написання курсового проєкту

Здійснення дослідження та представлення його результатів належать до практик наукового дискурсу і підпорядковуються йому. Науковий пошук відбувається з дотриманням певних кроків.

Вибір теми і матеріалу дослідження

Тема дослідження повинна бути актуальною, унікальною, з чіткою новизною. Новим може бути предмет, об'єкт, матеріал, залучений новітній методологічний інструментарій. Тож, наприклад, вивчення специфіки вживання форми іменника *Genitive case* на прикладі твору Патриції Сканлан 'A Family Reunion' (2021) можна вважати новим, оскільки матеріал дослідження є новим. Або ж дослідження дискурс-портрета Джефрі Чосера є новим, оскільки мовленнєва особистість Джефрі Чосера не виступала об'єктом дослідження, у якому б залучався підхід дискурс-портретування. Студент може сам запропонувати як тему, так і матеріал дослідження.

Матеріал дослідження є визначальним, оскільки вдалий вибір джерела забезпечить хороший старт наукової розвідки. Дозволено опрацювання не цілого тексту, а його фрагменту, якщо добір матеріалу для наукової розвідки з повнорозмірного тексту перевищує встановлений науковим керівником належний обсяг вибірки. Якщо досліджується певне явище у дискурсі (напр., медійному чи

рекламному), то можна і доцільно використати низку текстів для написання наукової праці.

Оскільки дослідження здійснюють з навчально-науковою метою і приклади виконують ілюстративну функцію, то право на інтелектуальну власність автора / авторів джерельної бази не порушується.

Структурні частини наукової розвідки та специфіка їхнього наповнення

Науковий дискурс належить до інституційного типу (= *induced*) і характеризується суворою регламентованістю структури, доказовістю та аргументованістю викладу, прозорим інформаційним наповненням усіх складових частин і належним стилем викладу розвідки.

Специфіка наукового викладу

Якісний науковий виклад має відповідати максимум комунікації (кількості, якості, манері, релевантності), принципам текстуальності і бути когезивним (формально зв'язним), когерентним (тематично зв'язним), цілісним, інформативним, інтертекстуальним, прийнятним, інтенціональним, катафорично-анафоричним. Серед основних вимог до наукової розвідки – дотримання норм наукового стилю, логічність викладу та відсутність недоброчесних текстових запозичень. Так, типовою помилкою багатьох здобувачів є емоційність викладу матеріалу. Науковий дискурс передбачає термінологічну послідовність, деперсоналізоване мовлення, відсутність емоційного викладу.

Логічності переважно досягають за такою траєкторією викладу: а) від простого до складного; б) від минулого до теперішнього, до майбутнього; в) від дефініцій до класифікацій; г) від структури до семантики, до функції / прагматики. Кожен (під)розділ пишуть за таким планом: *say what you are going to say, say what you are saying, say what you have said.*

Наукова робота має таку типову структуру:

- титульний аркуш;
- анотація (її вкладають, але сторінку не нумерують, оскільки вона не входить до тіла роботи);
- зміст;
- вступ;
- розділ 1 (з поділом на кілька підрозділів);
- розділ 2 (з поділом на кілька підрозділів);
- за необхідності розділ 3 (з поділом на кілька підрозділів);
- висновки;
- список літератури;
- додатки (за потреби).

Далі подано у заявленому вище порядку інформацію про всі складові частини курсового проекту з поясненнями їхньої специфіки.

Титульний аркуш

На титульному аркуші вказують назву університету, факультету і кафедри, на базі якої виконано роботу. В середній частині зазначають тему роботи і її тип. Нижче – інформація про автора та наукового керівника. Внизу сторінки – місто (Київ) і рік, в який робота подається на захист.

Інформацію про наукового керівника подають із зазначенням наукового ступеня (скорочено), замість імені використовується ініціал. Інших скорочень на титульному аркуші не дозволено.

Титульний аркуш подають англійською мовою, але тему роботи зазначають двома мовами: спочатку англійською, потім українською (див. зразок на наступній сторінці):

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Faculty of Romance and Germanic Philology
Linguistics and Translation Department

**The specificity of usage of *the Genitive case* in Patricia
Scanlan's 'A Family Reunion'**

**Специфіка вживання *Genitive case* на прикладі твору
Патриції Сканлан 'A Family Reunion'**

Course Paper

Sofia Knowitall
MLAb12540d

Research supervisor:
I. Checkitall, Ph.D.

Kyiv 2029

Анотація

Анотацію розміщують після титульних аркушів з нової сторінки і виконують двома мовами – спочатку англійською, потім українською. Зверніть, будь-ласка, увагу, що анотацію пишуть після того, як завершено дослідження. Це стисла передача суті наукової розвідки. Анотації бувають різні за обсягом та наповненням (розрізняють описові та інформативні). Для курсового проєкту доцільно створити інформативну анотацію. В ній подають короткий огляд роботи з акцентом на власному внеску, дослідницькій частині та висновках. Перед українськомовною анотацією також зазначають переклад теми роботи українською мовою.

Після кожної анотації в окремому абзаці додають через кому перелік з 4-7 ключових слів в алфавітному порядку, або в порядку важливості. **Крапку в кінці ключових слів не ставлять.**

Типова анотація має відповісти на наступні питання:

1. Why did you start? > Introduction / background
2. What did you try to do? > Aims and objectives
3. What did you do? > Methods
4. What did you find? > Results
5. What does it mean? > Conclusions

Зразок оформлення анотації:

Abstract

The present paper investigates the syntactic co-occurrence and semantic value of the Genitive case in Patricia Scanlan's *A Family Reunion* (2021). The analysis reveals that the Genitive case demonstrates a strong tendency to combine with inanimate nouns. Furthermore, the Genitive case as used in *A Family Reunion* is not limited to conveying possessive meaning. The most frequently attested semantic values of the Genitive case are, in descending order of frequency: subjective, objective, possessive, and descriptive. Specifically, the **subjective, objective, and possessive** meanings are predominantly found with **animate nouns**, while the **descriptive genitive** shows a marked increase in its co-occurrence with **inanimate nouns**.

Key words: *descriptive genitive, genitive case, inanimate nouns, objective genitive, subjective genitive, possessive genitive*

Анотація

Специфіка вживання *Genitive case* на прикладі твору Патриції Сканлан 'A Family Reunion'

У науковій праці досліджено специфіку вживання генітива іменників сучасної англійської мови на прикладі твору Патриції Сканлан 'A Family Reunion' (2021). Основна увага присвячена питанням сполучуваності та семантичному навантаженню структури N's+N. Встановлено, що перший іменник структури N's+N включає не лише назви високоорганізованих живих створінь, а й неживі предмети. Генітив здебільшого реалізує наступні значення, подані в порядку спадання: суб'єктний, об'єктний, присвійний, описовий. Іменники на позначення живих створінь переважно реалізують **суб'єктний, об'єктний, присвійний генітив**, а іменники на позначення неживих предметів демонструють здатність передавати **описовий генітив**.

Ключові слова: *генітив, об'єктний генітив, неживі предмети, описовий генітив, присвійний генітив, суб'єктний генітив*

Укладання змісту

Зміст роботи насправді є її планом і подається на окремій сторінці. Всі пункти цього плану повинні повністю збігатися з назвами відповідних частин роботи нижче у тексті.

Такі частини, як анотація, вступ, висновки та список літератури подаються без номерів. Розділи та підрозділи основної частини роботи мають нумерацію арабськими цифрами. Додатки хоч і мають власну нумерацію, але у змісті зазначається тільки загальний заголовок Приклад змісту курсового проєкту:

Contents

Introduction.....	4
Chapter 1. Theoretical Foundations for Studying the Genitive Case in the English Language	6
1.1. The Category of Case in Modern English	7
1.2. Forms of Expression and Semantics of the Genitive Case	11
1.2.1. Saxon Genitive	11
1.2.2. Analytic Genitive	13
1.2.3. The Problem of Variation between ‘s-Genitive and of-Genitive	14
Chapter 2. Quantitative and Semantic Particularities of the Genitive Case in Patricia Scanlan’s Novel ‘ <i>A Family Reunion</i> ’	16
2.1. Quantitative Ratio and Frequency of Genitive Case Usage	18
2.2. Functional and Semantic Classification of the Saxon Genitive.....	21
2.2.3. Specifics of the Analytic Genitive Usage	23

Conclusions.....	25
References	27
Appendices.....	29

З правого боку подають номери сторінок, на яких починається кожна зазначена у змісті частина роботи.

Анотація у змісті не зазначається.

Рекомендовано формувати зміст автоматично з використанням вбудованих засобів текстового процесору. Це дасть можливість легшого оновлення номерів сторінок, легшої навігації в електронній версії документу, а також додасть естетичного вигляду сторінці змісту. Інструкцію з автоматичного створення змісту (з ілюстративним відео) можна прочитати за покликанням:

<https://support.microsoft.com/uk-ua/office/вставлення-змісту-882e8564-0edb-435e-84b5-1d8552ccf0c0>

Вступ

Вступ містить загальну інформацію про саму роботу. До нього входять такі структурні елементи: актуальність, стан вивчення проблеми, об'єкт і предмет, мета і завдання, матеріал дослідження, методи і наукова новизна, структура роботи, а також її апробація (за наявності).

Актуальність теми роботи – це обґрунтування вибору саме цієї теми та / або цього матеріалу дослідження. Як правило, актуальними є важливі розвідки, своєчасні та значущі для суспільства, науки, практики.

Актуальна наукова праця відповідає запитам сьогодення і спрямована на вирішення існуючих проблем.

Стан вивчення проблеми – це короткий перелік науковців, які вже досліджували цю тематику. Перелік може подаватися як одним, так і двома (трьома) списками відповідно до різних аспектів теми. Прізвища та ініціали вчених записують у порядку важливості праць або в алфавітному порядку. У ці списки включають тільки тих авторів, праці яких зазначені у списку використаних джерел роботи. Логічно, що в одній студентській роботі неможливо процитувати усіх вчених світу з конкретної галузі, тому кожен такий список повинен закінчуватися словами *and others*.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт – більш загальний, предмет – більш конкретний. Об'єктом може бути якоесь мовне явище, предметом – спосіб його вираження у досліджуваному тексті або жанрі. Наприклад:

The object of the research is the Genitive case of the nouns in modern English, **the subject** is the combinatory and semantic properties of the Genitive case in Patricia Scanlan's 'A Family Reunion'.

Мета дослідження формулюється одним твердженням, через іменник (зокрема віддієслівний) або герундій і відповідає темі дослідження. Наприклад, якщо в темі зазначений структурно-семантичний аспект, то метою не може бути встановлення культурологічних універсалій носіїв мови. **Завдання**, заплановані та здійснені для досягнення поставленої мети, формулюють інфінітивом. Оптимальна кількість завдань у курсовій роботі – 2-3. Оскільки виконання роботи власне і полягає у дослідженні та висновках з нього, то у меті й завданнях не може бути таких формулювань, як *дослідити, зробити висновки* і т.д.

Матеріал дослідження подають окремим абзацем. Зазначають конкретні назви текстів, їх авторів та обсяг у сторінках, тисячах знаків, годинах-хвилинах (для відеоматеріалів). Тут варто вказати кількість дібраних прикладів.

Методи дослідження зазначають у вступі курсового проєкту за бажанням автора.

Наукову новизну подають за бажанням автора. В цьому абзаці необхідно зазначити, що саме зроблено вперше. Як правило, це може бути перший випадок дослідження теми на саме вибраному матеріалі, або перше застосування певних методів дослідження в межах обраної теми, новим може бути об'єкт чи предмет дослідження.

Структура роботи – окремий абзац, у якому вказують структурні частини роботи. Можна написати короткий зміст кожного розділу.

Якщо автор роботи здійснив **апробацію**, виступивши з доповіддю на науковій конференції і / або опублікувавши окремі аспекти дослідження у статті або тезах, це необхідно зазначити у кінці вступу. При цьому не потрібно зазначати слова «апробація» чи «публікація» або виділяти напівжирним форматкуванням окремі елементи тексту.

Методологія

Методологія дослідження – це вибір належного інструментарію для 1) отримання нових знань про об'єкт дослідження, 2) досягнення поставленої мети, 3) виконання окреслених завдань наукової розвідки. Як правило, автор роботи описує конкретні дії з укладання вибірки, їх обґрунтування та зазначає методи, використані при цьому. У такій самий спосіб описують дії з опрацювання вибірки та представлення результатів дослідження.

Методологія дослідження у курсовому проєкті не виноситься в окремий підрозділ. Її подають у вигляді одного або декількох окремих абзаців наприкінці теоретичної частини або на початку дослідницької.

Теоретична частина роботи

Теоретична частина є засадничою, з високою пояснювальною силою. У цьому розділі розкривають ступінь вивченості досліджуваної проблеми, підходи до потрактування та класифікації мовного явища, яке вивчається. Розділ має містити критичний огляд наукових поглядів (не гнівний, іронічний чи зневажливий, а виважений, сповнений поваги до праці попередників, без оцінки особистості), наукових та довідкових джерел з теми. Розділ має відповідати максимі релевантності (стосуватися лише теми дослідження без розлогих відступів на абстрактні, загальновідомі теми). Уникайте загальновідомих, бездоказових постулатів, які перевантажують наукову працю марнослов'ям. *Be concise and to the point.* У теоретичному розділі рекомендовано розглянути дискусійні питання, підходи до дефініцій термінів, та класифікацій, важливих для розвідки. Варто чітко відмежувати теорію та дослідження у розділах. Так, у першому, теоретичному, розділі **зазвичай не вводять** приклади із власного матеріалу дослідження для ілюстрування розглянутих явищ. Не варто у цій структурній частині наводити кількісні підрахунки, таблиці, діаграми, запозичені з інших досліджень. Якщо ж така необхідність є нагальною (наприклад, виявлення вами новітніх тенденцій вживання мовної одиниці у бік згасання чи зростання), то варто звернутися до статистичних / числових показників попередніх досліджень, здійснених іншими вченими. За обсягом теоретична і дослідницька частини повинні бути

співставними. Кваліфікаційну працю виконують згідно традиційних практик наукового дискурсу, якому притаманні такі риси:

- цілісність і структурованість тексту;
- наявність покликань на джерела.

Теоретичний розділ за своєю природою і призначенням є інтертекстуальним, тож спирається на академічні здобутки вчених різних країн і часів. Відтак, обов'язковим є покликання на першоджерело. Можна покликатися і на свої праці, якщо певні позиції / результати розвідки вже були висвітлені у публікаціях автора.

Перед початком роботи необхідно здійснити критичний аналіз теоретичних здобутків за темою дослідження. Рекомендовано звернути увагу, перш за все, на термінологічний апарат, яким доведеться оперувати у ході дослідження. Може бути, що у науковій спільноті терміни отримують занадто широке або вузьке трактування. Потрібно визначитися, чю дефініцію терміну обрати (такий вибір зумовлений специфікою та завданнями конкретного дослідження). Якщо у терміна існують синоніми і автор їх вживає недискримінативно, то про це слід зазначити в роботі (напр., *main (= matrix) clause*). Якщо у дослідженні часто використовують громіздкий термін, його зазвичай скорочують з відповідним коментарем, напр., *main clause (hereinafter MC)*.

Аналіз підходів до класифікацій досліджуваної одиниці здійснюється не заради самого аналізу, а з метою висвітлити їх позитивні чи негативні аспекти, їхню вичерпність і обрати найбільш вдалу для вашої розвідки. Як правило, плідним видається опертя на широку / більш детальну класифікацію, оскільки вона дає змогу дослідникові дібрати фактичний матеріал з широким формальним / функціональним / стилістичним діапазоном. За такого підходу розділи матимуть належну й логічну розбивку на підрозділи, що додасть науковій розвідці

академічної ваги. Це у свою чергу дозволить наповнити дослідницький розділ таблицями, діаграмами, рисунками. Якщо жодна класифікація не відповідає запитам наукової розвідки, дослідник має право створити свою класифікацію, вказавши про це у праці.

У будь-якому науковому тексті можна виокремити вступ, основну частину і підсумкову (висновки). Вступ за своїм призначенням є катафорою, оскільки оголошує про те, що буде досліджено у представленій розвідці. Висновки є суцільно анафоричними, підсумковими і є перерахуванням отриманих результатів завдань, заявлених у Вступі. Кожна структурна частина дослідження (розділ, підрозділ) розвідки має починатися з анонсу / вступних речень, де окреслюють суть і мету цього (під)розділу. Наприклад: *This chapter seeks to highlight the semantic value of the Genitive case of the nouns in Patrica Scanlan's novel 'A Family Reunion' (2021). The main attention is directed to the combinability of noun classes (common, proper, (in)animate) in the structure N's+N. One of the central problems to be solved in this Chapter, is the capacity of the Genitive case to convey different meanings (subjective, objective, possessive, descriptive, origin, measure, partitive / quantity, association etc). Tendencies to perform the primary role and connections between the classes of nouns and the meaning of the Genitive case are analyzed.* Після завершення викладу думок щодо конкретного аспекту перед переключенням на інший необхідно подати перехідне речення (*a cohesive tie, aka transition / connectives / cohesive devices*), наприклад: *One more point to be considered is ... / Furthermore / Then / In addition / However / Consequently...* Кожен підрозділ завершують коротким підсумком, наприклад, реченням зі словом *so, thus* тощо. Цей підсумок має дати відповіді на анонсовані позиції у преамбулі.

Виклад наукової праці має бути організовано на принципах доказовості, тобто всі заявлені автором міркування мусять мати фактологічну підтримку (у дібраній вибірці прикладів з матеріалу дослідження). Зверніть увагу на те, що абзаци мають бути відповідної довжини, а не складатися з одного речення. Має бути початкове, зачинове речення, потім його підтримка, потім розгортання ідеї і підсумок.

Кожна запозичена думка повинна мати покликання на джерело. Покликання має містити прізвище автора або коротку назву джерела (особливо, якщо автор відсутній або нерелевантний) і номер сторінки (якщо є поділ на сторінки). Крім цих даних також зазначають рік публікації. Наприклад, при опрацюванні джерела *“Understanding Morphology”* 2013 року авторів М. Haspelmath, А. Sims цитування може виглядати так:

After reviewing a seminal book on morphology, it becomes clear that morphological aspects have universal character and are present in all human languages (Haspelmath, Sims, 2013, p. ...).

або:

М. Haspelmath, А. Sims (2013, p. ...) consider various manifestations of morphological units on the extensive example of unrelated languages.

або:

In their seminal book on morphology, М. Haspelmath and А. Sims (2013) consider various manifestations of morphological units on the example of a wide range of languages (p. ...).

Під час роботи над теоретичною частиною рекомендовано одразу по ходу цитування оформлювати

поскликання і вносити джерело у список літератури (хоча б основні вихідні дані, за якими його можна ідентифікувати і швидко знайти). Це значно скоротить час фінальної вичистки роботи.

NB! При цитуванні наукових праць рекомендовано не зловживати дослівними цитатами, натомість краще надати перевагу непрямим і перефразованим (які при цьому не повинні спотворювати ідею, висловлену в оригіналі).

NB! Також слід пам'ятати правило, що довжина однієї цитати (дослівної чи перефразованої) не повинна перевищувати 24 слів.

NB! Заборонено цитувати одне й те ж джерело поспіль без вкраплень своїх оцінок / поглядів інших вчених.

Цитування поглядів науковців без порівнянь їхніх точок зору, критичного осмислення і власних думок автора роботи, робить розвідку реферативною і малоцінною, нівелюючи самостійність та академічну зрілість дослідження. Праця має містити міркування на тему процитованих робіт й висловлених у них ідей, припущення, аргументи, первинні, попередні й остаточні висновки тощо. Необхідно вказувати, що це власні ідеї, робити покликання на самого себе. Такі вставки сигналізують про наявність власних думок автора, про частку власного внеску автора у дослідження. Для цього використовують слова та вирази на зразок: *in my/our opinion, it can be taken as, I/we agree, provided that, it can/should be assumed, as follows from the cited works* і т.д.

Таким чином, теоретична частина не може складатися виключно з цитат. Вона повинна містити збалансоване поєднання цитувань, власних думок.

Укладання та опрацювання вибірки

Дослідження виконують на основі опрацювання дібраних мовних або текстових одиниць. Від правильності укладання вибірки залежить достовірність отриманих результатів.

За принципом укладання виділяють два основних види вибірки – суцільну і репрезентативну. Суцільна вибірка передбачає включення усіх одиниць, які відповідають певному критерію, репрезентативна – рівномірно вибраних. Наприклад, якщо передбачається дослідження *Genitive case* іменника, то при укладанні **суцільної** вибірки потрібно вписати усі випадки генітива, які є у досліджуваному матеріалі. При **репрезентативній** потрібно вписати, наприклад, тільки перший чи третій приклад генітива з кожної сторінки тексту. Варто зазначити, що кількість одиниць вибірки та її тип залежать від теми роботи та потребують обов'язкового узгодження з науковим керівником.

Вибірку потрібно опрацювати за класифікацією, яку ви прийняли і описали в теоретичному розділі. Для зручності обробки вибірку рекомендовано укласти у форматі електронної таблиці (найпоширеніші формати файлів – XLS, XLSX, ODS). По-перше, така таблиця є відносно компактною, оскільки розмір кожної клітинки на екрані не залежить від її вмісту; по-друге, з отриманими даними можна здійснювати різні логічні та арифметичні операції; по-третє, програмне забезпечення дозволяє в автоматизованому режимі візуалізувати результати дослідження у вигляді графіків та діаграм.

Для можливості якісно опрацювати вибірку основні колонки у таблиці мають містити дібрані одиниці з текстів, інвентаризаційні дані, іншими словами,

паспортизція прикладів (назва тексту, номер сторінки, номер серії, година, хвилина, секунда початку звучання прикладу, дібраного з відеоджерел тощо). Рядки у заголовку таблиці крім назв колонок повинні також містити автоматизовані обчислення, як правило суму всіх значень у відповідній колонці.

Таким чином, якщо у колонках з одиницями вибірки та інвентаризаційними даними заповнюється кожен рядок, то в інших ставляться позначки тільки в тих, де є релевантним зазначений критерій.

В разі заповнення таблиці в такий спосіб кожна колонка з даними міститиме свою назву, під якою буде показано число, що є автоматично обчисленою сумою тих чисел, що знаходяться в цій самій колонці нижче. В такому випадку виділення цих двох рядків у декількох колонках дає можливість побудувати діаграму декількох типів, яку можна використати для подальшого представлення результатів дослідження.

1	А	В	С	Д	Е	Ж	З	И	К	Л	М	Н	О	Р
2	Автор	Твір	Книга	Стор.	Переклад	Книга	Стор.	Примітки	Транскрипція	Відповідь	Етимологія	Описовий	Кальку	
3	А. Ком.	Котигорок	К. Н. Н. 2011	27	Bing Math		35		69	3	42	21	16	
4					village office		36		0				1	
5					164 grand room		108		0		1			
6					172 intendant		117		0		1	1		
7					the esteemed assem		117		1				1	
8					173 hawker		117		0		1			
9					telegrams		118		1		1	1		
10					182 count		128		0,5		1			
11					188 homespun peasant's		134		0				1	
12					young harpist			стать зро	1		1			
13					166 from an old noble nob		143		0					
14					193 coach		129		0		1			
15					199 peasants		136		0		1			
16					160				0					
17					245 Rusyn				1	1				
18		Кава, піца	К. Н. Н. 2011	36					0					
19					gulden				1		1	1		
20					44 thirty-acre farmstead		157		0		1			
21					49 crinolines		163		0		1	1		
22					bushes				0		1			
23					72 kreutzers				1		1	1		
24		Як придум	К. Н. Н. -2	209	Riddles of		22		1		1	1		
25					211 kreutzers		25		1		1	1		

Дослідницький розділ

Дослідницька частина містить самостійний науковий пошук автора, засади якого описані в попередньому, теоретичному розділі. У ньому, за потреби, можна цитувати окремі наукові праці. Запорукою успішної розвідки є акуратний добір і опрацювання фактичного матеріалу (прикладів). Не варто серйозно розраховувати на повноцінне висвітлення наукової проблеми на основі 5-10 прикладів. Достовірні результати можуть бути отримані завдяки аналізу не менше 500 одиниць вибірки (хоча цю цифру встановлює науковий керівник).

Структура дослідницького розділу: назва розділу (вирівнювання по центру), вступний мікротекст, який виконує функцію катафори, забезпечуючи плавний перехід від попереднього розділу та прогнозуючи зміст, мету й етапи аналітичного дослідження, представленого в цьому розділі. Перший підрозділ присвячений загальному огляду вибірки, він має висвітлити кількісну представленість досліджуваних одиниць перед їхнім детальним аналізом. Зазвичай коротко вказують частотність, співвідношення дібраних одиниць.

Статистичні / кількісні дані містять інформацію про кількість та/або частку у відсотках елементів вибірки за окремими групами або критеріями. Як правило, порядок подання цих показників визначається логікою або за спаданням (більш практикований підхід), чи рідше зростанням. Тут доцільною видається загальна таблиця, яка містить кількісне співвідношення вживання досліджуваних одиниць. Порядок розміщення даних у таблиці має бути низхідним (від більших до менших чисел). Таблицю потрібно пояснити. Наприклад:

The most frequent meanings conveyed by the Genitive case are: Objective (79 cases or 31.3%), Subjective (64 cases or 25.4%), Possessive (41 cases or 16.3%).

Наступні підрозділи містять опис мовних фактів згідно з цією таблицею, приклади з коментарями, узагальнення зі статистичними даними, підсумковий абзац.

Особливості представлення **ілюстративного матеріалу** зумовлюються темою роботи. Загальне правило введення прикладу: **спочатку його аналіз, потім наводимо приклад**. Можна подати кілька прикладів, об'єднаних за певним критерієм. Приклади нумерують арабськими цифрами в обопільних дужках (1) **наскрізно**, тобто нумерація продовжується до самого кінця розділу / розділів, а не починається заново в кожному параграфі / підрозділі. Такий підхід застосовують, наприклад, у друкарстві, де сторінки книги мають наскрізну нумерацію, у них лише один раз може бути с.4. Кожен приклад паспортизують, тобто вводять покликання у кінці цитати. Якщо цитата дібрана з відеоматеріалів, то вказують серію, годину, хвилину, секунду початку звучання зацитованої фрази. Напр.:

(1) *She loved the place so much that when she and Armand had inherited his **grandfather's** farm in the shadow of the Pyrenees, she'd named the house they had built: Les Quatre Vents (Reunion, 15);*

(2) *That was burnt down in 1067. The man responsible for new Canterbury Cathedral came to prominence a year earlier, in 1066 (Cathedrals, Episode 2: 00.05.25).*

Так, для прикладу (1) вказано, що цитата отримана з ілюстративного джерела Patricia Scanlan, *A Family Reunion*,

2021, p. 15; а у прикладі (2) – що цитата отримана з епізоду 2 серіалу *Britain's Great Cathedrals With Tony Robinson: Canterbury Cathedral*, і початок звучання цитати припадає на 00 годин, 05 хвилин, 25 секунд фільму.

Часто студенти помилково вважають, що потрібно включити ВСЮ вибірку в текст кваліфікаційної праці і висвітлити кожен із прикладів (як у контрольній роботі). Ілюстративний матеріал добирають для вивчення закономірностей, тенденцій, щільності вживання певного мовного явища. Тож, наводять у праці не всі дібрані приклади, а найбільш промовисті, найбільш яскраві. Дбайте про те, щоб усі досліджувані аспекти отримали належне висвітлення. Зверніть увагу, що приклади подають курсивом, незалежно від того, чи вони в тілі тексту аналізу (в самому параграфі), чи виведені окремим блоком. Для більшого унаочнення описуване явище в ілюстративному матеріалі можна виділити напівжирним шрифтом. Якщо оригінальний приклад завеликий, і його повне цитування є недоцільним, застосовується скорочення. Тож, вилучений фрагмент оригіналу, початок якого є надмірним або несуттєвим для ілюстрації, позначають **трьома** крапками у кутових дужках <...>. Таке позначення використовується для ілюстрації того, що вилучення фрагмента не спотворює смисл скороченої частини (4), (5). Вилучення фрагмента може бути застосоване: на початку, в середині, у кінці прикладу. Зверніть увагу, що крапку з комою ставлять у кінці групи прикладів, крім останнього, де ставлять крапку. Наводити приклади з коментарями можна в такий спосіб:

The Genitive case conveys not only a possessive meaning (3), (5), but also a subjective meaning (4). These meanings are primarily attested with animate nouns, including proper nouns such as *Mother*, *Brigit*, and *Santa*. Additionally, the subjective meaning (4) can be conveyed by an unspecific / indefinite referent (e.g., *everyone else's*). Eg:

(3) *Brigit's heart felt like lead* (Scanlan 2021, p. 127);

(4) <...> while **Mother's** and **everyone else's** attention is everywhere, she whispers urgently, 'I'm pregnant' (Scanlan 2021, p. 5);

(5) <...> **Santa's** reindeers would be able to land on the roof (Scanlan 2021, p. 7).

Загальні висновки

Висновки можна подавати тезово у вигляді пронумерованих абзаців. Висновки до всієї роботи не повинні містити нових думок і цитувань. Логіка подачі інформації у загальних висновках повинна бути пов'язана із завданнями роботи – таким чином, потрібно вказати, що зроблено у процесі виконання кожного завдання, і з яким результатом. У кінці загальних висновків потрібно сформулювати одним-двома реченнями перспективи подальших досліджень.

Список використаних джерел

Список джерел – обов'язкова частина роботи і прямо свідчить про добросчесне ставлення дослідника до праці вчених. До списку необхідно внести тільки ті джерела, на які є покликання у тексті роботи. З іншого боку – до нього вносять назви усіх процитованих у роботі праць. Бібліографічний опис кожного джерела подають мовою, якою воно написано.

NB! При цьому заборонено використовувати і вносити у список будь-які джерела, видані на території країни-агресора (незалежно від мови тексту), а також ті, які

написані російською мовою (незалежно від країни видання та громадянства чи національності автора).

До списку джерел необхідно включати **класичні** (засадничі) та **сучасні** праці. Не менше 50% у списку повинні становити джерела, видані не давніше, ніж за 10 років до року захисту роботи. **Не рекомендовано** використовувати для дослідження реферати, бакалаврські роботи та статті чи тези авторства студентів, онлайнві відкриті довідкові джерела на основі вікі-технології, інші джерела з сумнівною репутацією (приватні блоги, дописи в соцмережах тощо), навчальні посібники та підручники – крім випадків, коли ці джерела є матеріалом дослідження, або, коли це виправдано в достатній мірі.

ВВ! Рекомендована приблизна кількість джерел: з розрахунку 1 джерело на кожні 1 800 знаків основної частини роботи (з урахуванням пробілів), але не менше 10 для курсового проєкту.

Наукові, довідкові та джерела ілюстративного матеріалу у списку розташовують в алфавітному порядку, стандарт оформлення – APA-7.

Приклади оформлення джерел:

Книга

1. Прізвище, І. (2023). *Назва книги*. Назва видавництва.
2. Surname, N. (2023). *Book title*. Publisher's name.

Перекладна книга

3. Прізвище, І. (2023). *Назва книги* (І. Прізвище, Пер.). Назва видавництва.
4. Surname, N. (2023). *Book title* (N. Surname, Trans.). Publisher's name.

Книга багатотомна

5. Прізвище1, І., & Прізвище2, І. (2023). *Назва тексту* (Т. 1). Назва видавництва. https://www.zvidky-zavantazheny.com/povna_adresa

6. Surname1, N., & Surname2, N. (2023). *Text title* (Vol. 1). Publisher's name. https://www.source-link.com/give_full_address

Текст у збірці або розділ книги

7. Прізвище, І. (2023). Назва тексту. В І. Прізвище (Ред.), *Назва книги* (3-є вид., сс. 56–82). Назва видавництва.

8. Surname, N. (2023). Text title. In I. Surname (Ed.), *Book title* (3rd ed., pp. 56–82). Publisher's name.

Стаття в науковому журналі

9. Прізвище, І. (2023). Назва статті. *Назва Журналу*, 18(2), 17–22. <https://doi.org/10.579865/0957382.58390576893>

10. Surname, N. (2023). Article title. *Journal Title*, 18(2), 17–22. <https://doi.org/10.579865/0957382.58390576893>

Стаття з періодичного видання

11. Прізвище, І. (2023, 1 серпня). Назва статті. *Назва Видання або Вебсайту*. Доступ 14 серпня 2023, <https://www.adresa-resursu.com/povna>

12. Surname, N. (2023, August, 1). Article title. *Journal or Resource title*. Retrieved: August, 14, 2023, from https://www.full-address.com/type_here

Словникова стаття

13. Назва організації-укладача. (2023). Назва статті. В *Назва словника* (Номер визначення за наявності; 3-тє вид., с. 517). Назва видавця.

14. Authoring organization name. (2023). Article title. In *Dictionary title* (Number of the definition; 3rd ed., p. 517). Publisher's name.

Стаття з інтернет-словника

15. Прізвище1, N. (2023). Назва статті. В І. Прізвище2 (Ред.), *Назва Словника Або Порталу*. Доступ 14 серпня 2023, https://www.povna-adresa.com/konkretna_stattya
16. Surname1, N. (2023). Article title. In I. Surname2 (Ed.), *Dictionary Or Portal Name*. Retrieved August 14, 2023, from https://www.complete-address.com/type_it_here

Дисертація

17. Прізвище, І. (2023). *Тема дисертації* [Дисертація, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка]. <https://doi.org/10.28925/253648-4352981>
18. Surname, N. (2023). *Thesis or dissertation title* [Ph.D.Thesis, Nobel Wellington School of Arts]. <https://doi.org/10.345823/42886357-4573>

Веб-сайт

19. Прізвище, І. (2020). *Назва сторінки*. Загальна назва вебсайту або порталу. Доступ 15 серпня 2023, https://www.adresa.com/konkretnoi_storinky.html
20. Surname, N. (2020). *Webpage title*. Website Or Webportal Title. Retrieved August 15, 2023, from https://www.address.com/of_the_cited_webpage.html

Відео

21. Назва Каналу Або Ім'я Автора. (2020). *Назва відео* [Відео]. YouTube. Доступ 15 серпня 2023, <https://youtu.be/jfke45l6ighd8s9le572ilfor>
22. Channel or Author's Name. (2020). *Video's Title* [Video]. YouTube. Retrieved August 15, 2023, from <https://youtu.be/jfke45l6ighd8s9le572ilfor>

Ці та інші типи джерел можна оформити за допомогою автоматизованих інструментів онлайн, наприклад –

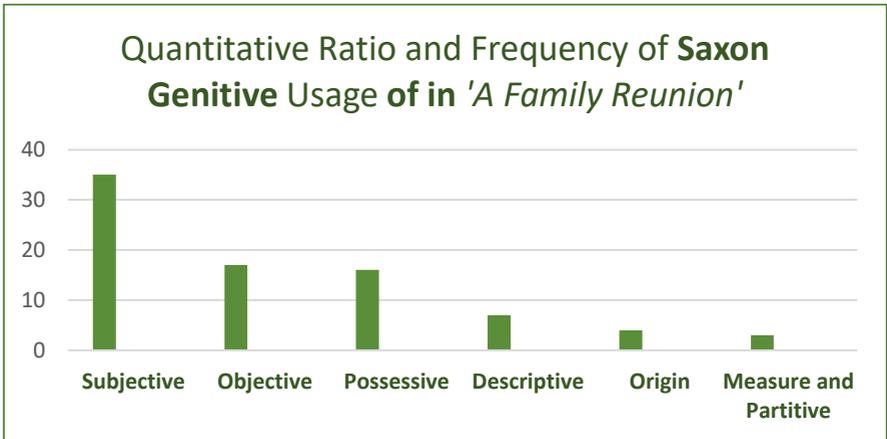
<https://www.scribbr.com/citation/generator/apa/>

Додатки

У додатках подають діаграми та іншу інфографіку, а також таблиці, які являють собою проміжні розрахунки. Додатки нумерують за допомогою великих букв за абеткою і мають назви. В тексті роботи **обов'язкова** наявність покликань на кожен додаток.

Зразок оформлення додатку:

Appendix A
Semantic value of Saxon Genitive in Patricia Scanlan's novel
'A Family Reunion'

Перевірка роботи на наявність текстових збігів

Науковий дискурс визначається своєю тяглістю і очікувано є інтертекстуальним, вибудованим на колективних засадах. Тож запозичення з інших текстів є органічною частиною наукової розвідки. Проте ці запозичення бувають як доброчесними, так і ні. Доброчесним запозиченням є такий збіг з іншими текстами, до якого належним чином оформлене покликання на джерело – той конкретний текст, із яким власне і спостерігається збіг. Інші збіги вважають недоброчесними і тому неприпустимі.

Процедура захисту роботи передбачає обов'язкову автоматизовану перевірку на наявність текстових збігів – у розмовному стилі часто вживають вираз «антиплагіатна перевірка». Алгоритм програми послідовно виконує дві операції: перша - виявлення усіх фразових збігів довжиною 5 і 25 слів; друга - аналіз структури тексту для перевірки

наявності покликання на джерело біля кожного виявленого збігу.

NB! Для зменшення коефіцієнта подібності рекомендовано уникати дослівних цитат, а також уникати будь-яких цитувань довжиною понад 24 слова. В ілюстративних прикладах, коли дослівне цитування є єдино можливим, важливо вставляти покликання, включивши відповідне джерело у список літератури.

Після того, як текст роботи буде повністю написаний і узгоджений з науковим керівником, його необхідно буде перевірити на наявність текстових збігів. Для перевірки потрібно підготувати окрему версію файлу з роботою. Для цього потрібно зберегти паралельну версію і видалити з неї інформацію, яка не підлягає перевірці. А саме – *на титульному аркуші потрібно залишити лише тему, прізвище та ім'я автора, прізвище та ініціали наукового керівника*. Потрібно також видалити сторінку змісту, список літератури, додатки та анотації. Форматування тексту, розмір шрифту, інтервали, поля та інші технічні елементи для перевірки не мають значення.

NB! Після подачі роботи на перевірку на наявність текстових збігів заборонено вносити будь-які зміни до тексту роботи.

Вимоги до обсягу та технічного оформлення кваліфікаційних робіт

Дотримання жорстко регламентованих технічних вимог до оформлення є обов'язковим при підготовці кваліфікаційних робіт (у тому числі курсових проєктів), оскільки це відображає культуру наукового дискурсу та забезпечує стандартизацію. **Загальні рекомендації щодо оформлення наукової праці:**

- рекомендоване програмне забезпечення: Microsoft Word або Libre Office Writer; формат файлу: DOC, DOCX, RTF;

- шрифт Times New Roman;

- розмір 12¹;

- міжрядковий інтервал 1;

- книжкова орієнтація;

- поля: верхнє/нижнє – 2 см; ліве – 2,5 см; праве – 1,5

см;

- абзацний відступ – 1,25 см;

- інтервал до та після абзацу – 0 пт;

- розташування тексту в абзаці: заголовки – по центру без абзацного відступу, підзаголовки – за лівим краєм без абзацного відступу, основний текст – за шириною, список літератури – за лівим краєм без абзацного відступу.

---

¹ Для назви теми на титульному аркуші та назв структурних частин роботи – розмір 14, форматування «напівжирне».

Обсяг² курсового проєкту:

- вступ 1 400-2 200 знаків;
- теоретична частина (розділ 1) – від 7 400 до 11 000 знаків;
- дослідницька частина (розділ 2) – від 7 400 до 11 000 знаків;
- висновки – 1 350-2 100 знаків;
- анотація – 800+900 знаків³.

Нумерація сторінок. Усі сторінки нумерують арабськими цифрами у правому верхньому куті без крапки в кінці. Нумерація починається зі сторінки 2, оскільки на титульній сторінці порядковий номер не ставлять.

Титульна сторінка оформлюється англійською мовою, але тема формулюється у двох варіантах: спочатку мовою написання роботи – англійською, потім – українською. На титульному аркуші заборонено використовувати скорочення, окрім ініціалів та назв наукових ступенів та звань наукового керівника (за наявності).

Заголовки структурних частин роботи – Conventional Shortenings / Abbreviation (якщо така є у роботі), Introduction, Chapter 1, Chapter 2, Conclusions, List of References, Abstract, Appendix A (B, C...) – друкуються з нової сторінки симетрично тексту (по центру), шрифт набору – жирний, розмір – 14.

Номер розділу ставлять після слова Chapter (Розділ) (**Chapter 1.**). Після номеру крапку не ставлять. **Назву розділу**

---

² Тут і далі розрахунки наведені з урахуванням пробілів.

³ Тут і далі кількість знаків анотації вказана за таким принципом: перше число для англійського тексту, друге – для українськомовного. Слова «Анотація», «Ключові слова» тощо входять у цей обсяг.

друкують після номеру розділу, форматування – напівжирне, розмір – 14. Після назви розділу крапку не ставлять.

Підрозділи продовжують текст поточного розділу, не починаючи з нової сторінки та нумеруються послідовно в межах кожного розділу. Назва підрозділу друкується маленькими літерами (крім першої великої) без абзацного відступу. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу ставиться крапка. Наприклад, 2.3. – третій підрозділ другого розділу. У кінці назви підрозділу крапку не ставлять, але, якщо назва підрозділу складається з двох або більше речень, їх розділяють між собою крапкою. Шрифт набору нумерації та назв підрозділів напівжирний, розмір – 12.

Відстань між **номером розділу** та **назвою розділу** становить 1 пробіл. Відстань між назвою розділу та назвою підрозділу становить 2 інтервали. Відстань між назвою підрозділу та текстом підрозділу становить 2 інтервали. Відстань між підрозділами у межах одного розділу також становить 2 інтервали.

Увага! Між абзацами у межах текстів підрозділів, вступу, анотації та загальних висновків окремий інтервал **не допускається**. Також окремий інтервал не припустимий між джерелами у списку використаних джерел (**List of References**).

Додатки (Appendices). Загальними правилами оформлення додатків є такі:

- кожен додаток починають з нової сторінки;
- слово Appendix друкують без лапок, напівжирним шрифтом, розмір – 14, розташовується по центру. Позначається додаток великою літерою англійського алфавіту. Наприклад, **Appendix B**;

- нижче слова **Appendix** друкують його заголовок – напівжирним шрифтом, розмір – 14, малими літерами з першої великої, розташування по центру. Зміст додатка

подають у довільній формі відповідно до загальних вимог щодо оформлення курсового проєкту (мова йде про шрифт, інтервал, стиль, поля).

Список використаних джерел (List of References).

Назву «List of References» друкують напівжирним шрифтом, розмір – 14, розташування по центру. Відстань між назвою «List of References» та першим джерелом у списку становить 2 інтервали. Джерела розміщуються в такому порядку:

- наукові джерела в алфавітному порядку латиницею (англійська, німецька, французька, італійська, іспанська та ін. мови). За наявності наукових джерел, написаних мовами з використанням інших абеток, їх слід подавати в латинській транслітерації у цій частині списку;

- наукові джерела в алфавітному порядку кирилицею (українська).

Список використаних джерел повинен бути оформлений з обов'язковим дотриманням стандартизованих технічних вимог.

Ілюстрації (Figures) (рисунки, фотографії, схеми, графіки, тощо) і **таблиці (Tables)** розміщують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок, але їхній обсяг не враховують у загальному обсязі роботи. Громіздкі таблиці варто розміщувати в додатках.

Вимоги до оформлення ілюстрацій:

- ілюстрації (графіки, схеми, фотографії тощо) у тексті позначають словом Рисунок (Figure). Правило послідовної нумерації в межах розділу або підрозділу не поширюється на ілюстрації, які подані у додатках;

- номер ілюстрації має складатися з номера розділу й порядкового номера ілюстрації у тексті розділу або номера розділу, номера підрозділу й порядкового номера

ілюстрації у тексті підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприклад: Рисунок 2.2. (Figure 2.2) – другий рисунок другого розділу; Рисунок 3.2.1. (Figure 3.2.1) – перший рисунок другого підрозділу третього розділу.

- номер ілюстрації, її назва та пояснювальні написи розміщують послідовно **під ілюстрацією**. Заголовок ілюстрації друкують з великої літери нежирним шрифтом без лапок і розміщують симетрично тексту;

- ілюстрації не можуть дублювати результати, які розміщені у таблицях.

Вимоги до оформлення **таблиць**:

- таблиці позначають словом Таблиця (Table) і нумерують послідовно в межах розділу або підрозділу, за винятком таблиць, які подаються у додатках;

- напис Таблиця (Table) з зазначенням її номера розміщують у правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці;

- номер таблиці має складатися з номера розділу та порядкового номера таблиці у тексті розділу або номера розділу, номера підрозділу та порядкового номера таблиці у тексті підрозділу, між якими ставиться крапка. Наприклад: **Таблиця 1.2 (Table 1.2)** – друга таблиця першого розділу; **Таблиця 1.2.3.** – третя таблиця другого підрозділу першого розділу;

- у кожній таблиці є назва, яку розміщують над таблицею під словом Таблиця 1.2. й друкують симетрично тексту з великої літери жирним шрифтом без лапок;

- якщо частину таблиці перенесено на наступну сторінку, потрібно на наступній сторінці написати такі слова *Продовження табл.* (Table continuation) і вказати номер відповідної таблиці. Наприклад: **Продовження табл. 1.2 (Table continuation 1.2).**

Додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають сторінку, не входять до

загального обсягу роботи. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають нумерації на загальних засадах.

Поради щодо апробації та оприлюднення попередніх результатів дослідження

Ознайомлення інших дослідників з попередніми результатами свого дослідження – нормальна практика. Як правило, попередні результати дослідження можна опублікувати у науковій статті або представити доповідь на науковій конференції (як правило, з публікацією тез).

Апробація на конференції та/або оприлюднення проміжних результатів дослідження у вигляді публікації при написанні курсового проєкту – добровільні, але бажані. Наявність таких здобутків у студентів приносить додаткові бали на захисті роботи, а також надає переваги при конкурсному вступі на навчання на магістерський рівень у межах спеціальності.

Апробація результатів дослідження на конференції дає можливість обговорити попередні результати на широкий академічний загал, вправлятися у наукових дискусіях. Безперечними перевагами участі в конференції є набуття досвіду представлення свого дослідження перед аудиторією – своєрідна репетиція захисту роботи. Також у разі отримання негативного (на думку студента) зворотнього зв'язку щодо доповіді, це жодним чином не впливає на бали за виконання роботи. Навпаки, це дає можливість виявити можливі «ризики» і до захисту роботи вчасно їх мінімізувати.

Буває так, що тема дослідження викликає жвавий інтерес аудиторії і доповідач несподівано має реагувати на питання, уточнення. Іноді така ситуація здається несприятливою, навіть ворожою. Але ставтеся до цього позитивно, - ви зацікавили своїм дослідженням аудиторію і це ваша перша наукова перемога. Не всі доповідачі

викликають полеміку і пожвавлення на конференціях. Реагуйте на питання доброзичливо, дякуйте за поставлене запитання. Коли питання ставить учасник рівного з вами статусу, можете дати коментар стосовно того, що це чудове, цікаве, глибоке питання. Коментувати характер питання, поставленого вищим за статусом учасником, не варто.

Для студентів є можливість узяти участь у таких конференціях:

- спеціальних студентських;
- для молодих вчених;
- «звичайних» конференціях для усіх учених. Часто у таких конференціях участь для студентів можлива у співавторстві з науковим керівником.

Детальніше про умови участі можна дізнатися в інформаційному листі кожної конференції, який розсилають поштою або публікують в інтернеті. В інформаційному листі також подають контакти оргкомітету конференції, за якими можна поставити додаткові питання щодо самої конференції.

Оприлюднення попередніх результатів дослідження відбувається у вигляді публікації статті або тез у наукових виданнях. До них зокрема належать:

- збірники тез конференцій;
- збірники наукових праць;
- наукові періодичні видання категорії Б або А, зокрема індексовані у наукометричних базах.

Серед видань перших двох видів є такі, що спеціалізуються на працях студентів або молодих вчених. До третього виду належать наукові журнали з високими вимогами до якості статей, вони також інколи приймають роботи студентів у співавторстві з науковим керівником.

Інформацію про вимоги до публікації поширюють або в інформаційних листах (часто електронною поштою), або на сайтах цих видань.

Як правило, звичайна публікація повинна мати постановку проблеми, мету (завдання) дослідження, огляд наукових праць, практичні результати дослідження, висновки, список використаних джерел та анотації. Тези від наукової статті відрізняються меншим обсягом та вузькою темою та меншою глибиною дослідження. Для публікації / тез / доповіді варто обрати не всі здобутки вашої розвідки, а один-два цікавих прояви мовних фактів, напр., контекстуальні чинники у розмежуванні об'єктного і суб'єктного генітива англійської мови. Якщо у доповідь вкладено багато дослідницьких подій, то виступ буде фактологічно обтяженим і перенасиченим.

Слід пам'ятати, що при виборі конференції або наукового видання слід уникати так званих «жижацьких» видань. Ознаками таких видань та конференцій є, як правило, занадто широка проблематика (наприклад, в одній конференції представлені такі галузі, як філологія, правознавство, молекулярна біологія, фізика твердого тіла, журналістика, агрохімія, алгебра, робототехніка та інші), а також невеликий інтервал між крайнім терміном подання інформації та датою конференції чи публікації. Для зменшення ризику співпраці з такими виданнями рекомендовано узгоджувати вибір конференції чи збірника з науковим керівником.

NB! Звертаємо увагу на те, що у 2023 році започатковано Всеукраїнську студентську науково-практичну конференцію «Нові тенденції в перекладознавстві, філології та лінгводидактиці в контексті глобалізаційних процесів» (організатори – Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка та Житомирський державний університет імені Івана Франка), а також Науковим товариством студентів,

аспірантів, докторантів, та молодих вчених Факультету романо-германської філології Київського столичного університету імені Бориса Грінченка засновано збірник наукових праць "Mundus Philologiae".

Адреса вебсайту збірника:

<https://mundphil.kubg.edu.ua/index.php/journal/index>

Підготовка до захисту

Процедура захисту роботи передбачає прилюдне представлення автором ключових результатів дослідження перед комісією та їхнє фахове обговорення. Для візуалізації та підвищення ефективності доповідь обов'язково супроводжується мультимедійною презентацією..

Основні вимоги до доповіді та презентації:

- дотримання часового регламенту;
- корпоративний шаблон презентації;
- наявність на слайдах презентації інфографіки (блок-схеми, діаграми тощо);
- текст на слайдах тезовий, не повинен збігатися з текстом доповіді;
- наявність ілюстративних прикладів.

Для якісного сприйняття доповіді також необхідно пронумерувати слайди і створити окремий файл з текстом доповіді. У цьому файлі слід позначити номери слайдів, до яких належить кожен фрагмент тексту.

Типова структура доповіді та презентації:

Слайд 1 – титульний. Під час його демонстрації доповідач коротко розповідає про актуальність обраної теми.

На слайді 2 можна сформулювати питання, на які виконана розвідка відповідає, а в кінці доповіді знову звернутися до цих питань, давши на них відповіді. Щоб уникнути дублювання інформації на екрані та у доповіді, можна на слайді розмістити питання, а розповісти про завдання і мету.

Слайд 3 має розповідати про матеріал дослідження. Бажано також не обмежуватися текстом, а додати на слайд

зображення обкладинки книги, ілюстрацію, кадр з фільму, портрет автора, його біографічні дані, короткий зміст книги / фільму тощо.

Наступні 1-2 слайди присвячені теоретичним положенням досліджуваної теми. При цьому не потрібно зосереджуватися на загальній інформації, натомість слід звернути увагу на суттєві для теми роботи пункти. Не зайвим буде продемонструвати логічні зв'язки між явищами у вигляді інфографіки.

На **наступних 2-4 слайдах** слід представити власні здобутки. Наявність ілюстративних прикладів обов'язкова. Для захисту роботи слід використати найбільш яскраві, на думку автора, приклади з вибірки. При цьому не рекомендовано їх зачитувати вголос. Оптимальним буде їх прокоментувати.

Наступний **слайд – підсумковий**. На ньому потрібно розмістити у вигляді діаграм загальну оглядову інформацію щодо вибірки зі статистичними даними. Потрібно дати відповіді на поставлені в **слайді 2** питання

Презентацію завершує **слайд з подякою**.

Загальні поради до організації презентації:

- подумайте про оформлення презентації, вона має бути в одному стилі, з читабельним розміром шрифту, напр., *Tahoma / Calibri / Arial* розмір 40 для заголовків слайдів, 24-28 для тексту на слайдах; рекомендовано використовувати корпоративний шрифт *Ezariion Medium* (яким написано цей текст);
- уникайте пістрявого фону слайда, оскільки текстовий вміст буде невиразним;
- на слайд варто розміщувати дефініції, класифікації на той час, коли ви розповідаєте про предмет, об'єкт, мету чи завдання дослідження;
- числові виміри важко сприймати на слух, тож виносьте їх на слайд;

- при розміщенні таблиці, рисунка чи діаграми на слайді, приділіть час на їхнє пояснення, підійдіть до слайда, і належно поясніть його;
- аудиторія негативно сприймає «затекстовані» слайди, тобто не «забивайте» слайд дрібним текстом на умовно 50 рядків;
- за умови вибору, що розмістити на слайді, - приклад, чи його пояснення, надавайте перевагу прикладу;
- якщо специфіка розвідки вимагає демонстрації відеоматеріалів, то потрібно зробити такі кроки: 1) повідомте, що зараз буде представлено відео; 2) розгорніть необхідний контекст, подайте детальний аналіз прикладу (можна винести його на слайд), озвучте мовленнєвий фрагмент, поясніть все, що складає ваш науковий інтерес у цьому фрагменті, лише потім подайте відео;
- фото, чи інші зображення не мають домінувати на слайді за рахунок зменшення текстової частини. Рекомендоване співвідношення площі слайда: текстовий контент – від 2/3 слайда, візуальний контент (зображення) – до 1/3 місця.

Додатки

А. Короткий українсько-англійський глосарій

автор – author, sender
актуальний – topical
актуальність – topicality
анафора – anaphora
анотація – abstract
асиндетон – asyndeton
бакалаврська робота – BA paper
варіація – variation
вибірка – sample
вступ – introduction
вступ/передумова – preamble
гістограма – bar chart
дипломатична заява – diplomatic statement
дипломатичний підстиль – diplomatic substyle, the language
of diplomatic documents
дипломатичні ноти – diplomatic notes
дискурсивне створення – discursive creation
діаграма – diagram, chart
екзаменаційна комісія – examination board
екстратекстуальні характеристики – extratextual factors
еліпсис – ellipsis
естетична функція – aesthetic function
заключна частина – closing sentences
заміна (лінгвістична, паралінгвістична) – substitution
(linguistic, paralinguistic)
запозичення – borrowing
засоби та форми передавання інформації – medium
інверсія – inversion

інтратекстуальні характеристики – intratextual factors
інформаційна функція – informative function
калька – calque
композиція тексту – text composition
кругова діаграма – pie chart
курсив – italicised (formatting)
курсова робота – course paper
лінгвістичне посилення – linguistic amplification
лінгвістичне стиснення – linguistic compression
магістерська робота – MA thesis
матеріал дослідження – body of research
матеріали конференції (збірник) – conference proceedings
меморандум – memorandum
метафора – metaphor
методологія – methods
метонімія – metonymy
модуляція – modulation
мотиваційна функція – motivational function
науковий керівник – research supervisor
науковий напрям – school of thought
наукова школа – school of thought
невербальні елементи – non-verbal elements
обґрунтування – substantiation
опис – description
основна частина – main part
офіційно-діловий стиль – style of official and business documents
паралельні конструкції – parallelism
перелічення – enumeration
перестановка – transposition
повтор – repetition
полісиндетон – polysyndeton
посил автора – sender's intention
посилання – reference
посилення – amplification
практична частина – empirical part

прийоми перекладу – translation techniques
рецензент – reviewer
рецензія – review
реципієнт – recipient
розважальна функція – entertainment function
розгорнута анотація, реферат – summary
розділ – chapter
синтаксичні стилістичні засоби – syntactic figures
скорочення – reduction
стилістичні засоби – rhetorical figures
схема – figure
сюжет – subject matter
узагальнення – generalization
ультиматум – ultimatum
усталений еквівалент – established equivalent
функція тексту – text function
цитування – quoting
цільова аудиторія – target audience

Б. Корисні фрази для написання анотації

1. Introduction / Background (The Problem)

This study addresses the critical issue of...

The research is motivated by the need to understand...

A major challenge in the field of [X] is...

The current literature lacks a comprehensive analysis of...

This paper focuses on the influence of [Y] on [Z].

This paper focuses on a study of.....

The investigation is based on .....

The top priority is given to providing explanations of the ..... as a genre in the ..... discourse.

It also provides an account .... and such related phenomena as.....

A considerable amount of space and attention is devoted to developments that have taken place in the subject in the past decades. The chief of these is the .... In addition it shows how .... relates to .....

2. Aim and Methodology (The Approach)

The primary objective of this research is to determine/investigate/develop...

The main goal was to examine the correlation between...

To this end, we employed a mixed-methods approach (or: a quantitative/qualitative design).

Data were collected through surveys / interviews / experimental procedures.

The analysis utilized [specific statistical tool, e.g., regression analysis].

The theory is capable of explaining the facts as well as its shortcomings. ... is handled by analysing the implications of pursuing recommendations of different schools of thought.

We used illustrations drawn from....

We rest our theory on the belief that ....

To employ methodology to understand..... Its central focus is upon ..... It is also concerned with the environment in which such ..... operate, and it seeks to show how..... In doing so the interrelationship between ..... and ..... factors becomes readily apparent.

Discourse is handled by analyzing different schools of thought to clearly outline the reasons for known classifications of the issue in question. Attention is paid to lexical, syntactic, communicative and discourse characteristics of .....

This continental-wide view would help reconcile contradictory interpretations of .....

We applied a multidisciplinary approach with the aim of eliminating biases and assumptions. Previously, scientific objectivity had been clouded by fierce competition between research groups each wanting their own discoveries to be given a prominent place.

The analysis also paints a picture of.....

3. Results / Findings (The Discovery)

The results indicate that there is a significant relationship between...

We found that [X] substantially influences [Y].

The findings reveal a previously unrecognized pattern...

Specifically, the data showed an increase/decrease in...

Our analysis suggests that the conventional theory must be revised.

We maintain that = встановлено, що....

The findings suggest that .....

.... but the way we've been thinking about it is too simplistic.

The latest analysis suggests that this ..... can be explained by .....

4. Conclusion and Implications (The Significance)

In conclusion, this study provides evidence that...

The findings confirm the hypothesis that...

This research contributes to the theoretical understanding of...

The practical implications of the results include the development of...

Future research should focus on validating these findings in...

Our conclusions are checked against the facts.....

5. Other useful phrases

This paper is organized in .... chapters. The first one provides the theoretical background for ..... in general and for ..... discourse in particular. Thus it involved an account of recent developments of discourse studies.

The research is organized around three main domains: theories, facts, conclusions.

..... is discussed at considerable length.

Chapter .... offers explanation of basic approaches used in this investigation. The central focus is therefore upon the principles, methods, techniques and tools of analysis of discursive strategies and tactics of the .....

Chapter 3 comprises the study of pragmatic implementations of discursive strategies and tactics in the ....., namely the structural, semantic and pragmatic means of realization of the .....

The merit of such a model is that it describes.....

Emphasis on verbal issues in Chapter 4 is designed to analyze verbalization of general and specific discursive strategies and tactics in the .....

Список джерел

1. Стандарт Вищої освіти України (2019). МОН України. Доступ: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/035-Filolohiya-bakalavr.28.07-1.pdf>
2. ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА 1.B11.041.01 «Мова і література (англійська)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. (2025). Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ. Доступ: https://frgf.kubg.edu.ua/images/FRGF/Osvitni_Prohramy/Bachelors/2025/Povna_versia/2025_OP_MLAAb.pdf
3. Pahta, P. & Taavitsainen, I. (2010). Scientific discourse: Historical pragmatics. Scientific writings. Retrieved from: https://www.academia.edu/12001616/Scientific_discourse
4. Robertson, R. (ed.) (2014). *European Glocalization in Global Context*. Hampshire: Palgrave Macmillan.

Навчально-методичне видання

**Як написати курсовий проєкт з філології. Методичні вказівки з написання курсових проєктів. Для студентів освітньо-професійних програм «Мова і література (англійська, німецька, іспанська, італійська, французька)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність: В11 Філологія (за спеціалізаціями)**

Укладачі:

Андрій Козачук, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри лінгвістики та перекладу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Лілія Калитюк, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри лінгвістики та перекладу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Подається в авторській редакції